

Dr. Babasaheb Ambedkar Open University
Term End Examination January – 2017

Course	: B.A. / B.Com. (B.D.P.)	Date	: 21-Jan-17
Subject Code	: EPA-03	Time	: 03:00 to 06:00
Subject Name	: વિકાસ વહીવટ	Duration	: 03 Hours
		Max. Marks	: 70

પ્ર.1 વિકાસલક્ષી વહીવટનું કાર્યક્ષેત્ર અને મહત્વની વિગતે ચર્ચા કરો. (12)

અથવા

વિકાસમાં આયોજનની ભૂમિકા ઉપર નિબંધ લખો.

પ્ર.2 ભારતમાં વિકાસના ધ્યેયોની ચર્ચા કરો. (12)

અથવા

અમલદાર શાહીની ક્ષમતામાં વધારો કરવાના ઉપાયો વર્ણવો.

પ્ર.3 પંચાયતીરાજનો વિકાસ અને ભૂમિકાની ચર્ચા કરો. (12)

અથવા

સ્વૈચ્છિક સંસ્થા (NGO) ની ભૂમિકાનું ટીકાત્મક વર્ણન કરો.

પ્ર.4 વિકાસમાં વિકાસલક્ષી કોર્પોરેશનની ભૂમિકા સમજાવો.

અથવા

વિકાસલક્ષી વહીવટની પ્રગતિનો અહેવાલ લખો.

પ્ર.5 ટૂંકનોંધ લખો (કોઈપણ બે) (12)

1. સ્થાનિક આયોજનમાં પંચાયતીરાજ સંસ્થાઓની ભૂમિકા
2. આયોજનપંચ
3. લોકશાહી વિકેન્દ્રીકરણનો ખ્યાલ
4. જાહેર ક્ષેત્રના વહીવટી પ્રશ્નો
5. અમલદારશાહીની નીતિવિષયક ભૂમિકા

પ્ર.6. નીચેના બહુવૈકલ્પિક પ્રશ્નોના ઉત્તર આપો. (10)

- 1 વિકાસલક્ષી વહીવટ પ્રણાલિકાગત વહીવટથી બધી રીતે અલગ પડે છે આમ કોણે સમજાવ્યું.
(A) જ્યોર્જ ગેન્ટ (B) વુડ્રો વિલ્સન (C) એલ્ટન મેવો (D) કાર્લ માર્ક્સ
- 2 ભારત અંગ્રેજોના શાશનમાંથી મુક્ત થયું ત્યારે કઈ સમસ્યાઓનો સામનો કરી રહ્યું હતું.
(A) બેકારી (B) ગરીબી (C) ભૂખમરો (D) ઉપરોક્ત તમામ

- 3 ભારતમાં પ્રથમ પંચવર્ષીય યોજનાનો સમયગાળો કયો છે?
(A) 1951-1956 (B) 1958-61 (C) 1954-60 (D) 1953-58
- 4 ભારતમાં આયોજનપંચના વડા કોણ હોય છે?
(A) રાષ્ટ્રપતિ (B) રાજ્યપાલ (C) વડાપ્રધાન (D) ચીફ જસ્ટીસ
- 5 ભારતમાં પંચાયતી રાજના કેટલા સ્તરોનું વર્ણન કરાયું છે?
(A) 2 (B) 3 (C) 4 (D) 5
- 6 ભારતમાં શાસન દરમિયાન કોને બ્રિટીશ સત્તાના કાર્યદક્ષ સાધન તરીકે તૈયાર કરવામાં આવ્યું?
(A) અમલદારશાહી (B) લોકસેવા (C) ખાનગી વહીવટ (D) પદ-સોપાન
- 7 “હસ્તક્ષેપ ગ્રંથિ” શબ્દ કોના દ્વારા ઉપયોગમાં લેવામાં આવ્યો છે.
(A) ગુલિક (B) ઉર્વિક (C) ફેડ રિજ (D) મેયો
- 8 વિકેન્દ્રીકરણનો ખ્યાલ એટલે.....
(A) અકેન્દ્રીકરણ (B) અધિકારનું પ્રતિનિધાન (C) અધિકારની સોંપણી (D) ઉપરોક્ત તમામ
- 9 બળવંતરાય મહેતા સમિતિએ પોતાનો અહેવાલ ક્યારે સુપ્રત કર્યો?
(A) 1957 (B) 1958 (C) 1963 (D) 1959
- 10 ભારતીય કેન્દ્ર સરકારમાં શિક્ષણ વિભાગ (ખાતુ) હાલ કયા નામ નીચે કાર્ય કરે છે.
(A) માનવ સંસાધન વિકાસ (B) માનવ ગરીબી નાબૂદી
(C) માનવ ગરીમા (D) માનવ વિકાસ
-